

HAŚŁO

PODWAWELSKIE

TYGODNIK BEZPARTYJNY

PRENUMERATA: miesięcznie 1'00 zł.
kwartalnie 3'00 zł. — półrocznie 6'00 zł.
rocznie 12 — zł.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA
Kraków, ul. Stolarska 6, tel. 110-18.
KONTO CZEKOWE P. K. O. NR. 409-580.

CENY OGŁOSZEN
1 strona wiersz „ 75 groszy
Kronika „ 50 „
Nadesłane „ 40 „
Zwykłe „ 20 „

Pryskają nieczułe lody...

Kraków, 5 grudnia 1935 r.

Narodowy „Orędownik“ cytując tę uchwałę zaopatruje ją następującym komentarzem: „Znamienna ta uchwała jest nie tylko reakcją na bezprzykładny wybryk żydowski, ale stanowi również oddźwięk głęboko urażonej dumy i ambicji narodowej polskiej“....

„Miejmy nadzieję, że coraz bardziej rosnąca jedność opinii polskiej

w kwestii żydowskiej, otworzy oczy tym niewiernym Polakom, którzy ciągle śnią jeszcze o harmonijnym życiu z żydami we wspólnym państwie w myśl hasła „równi z równymi“.

Oto głosy dwóch przeciwnych obozów politycznych!

Urażona boleśnią dumą narodowa kazała w tej chwili zamilczeć wewnętrznym waśniom — i wyciągnąć bra

nie ręce do zgody. Nie ludzimy się wprawdzie, że jest to zgoda trwała, lecz faktem jest, że obie strony znalazły wspólną platformę, na której może nastąpić dalsze zbliżenie. Nic tak ludzi — i narody nawet — nie zbliża, jak wspólny wróg!

Dlatego też jesteśmy pewni, że zbliża się dzień, w którym idea antysemityzmu zatrumfuje.

Wołamy więc słowami Wielkiego Wodza Narodu z czasów „Potopu“ Stefana Czarnieckiego:

„P o l a c y... policzmy się; Polacy... jesteście silni... Z w y c i ę ż y m y!

Dr. Ludwik R.

Urzędowa Polska Agencja Telegraficzna

o zaburzeniach w Kieleckiem

Czterech zabitych i kilku rannych,

SKONFISKOWANO

Widząc to ma się ochotę zawołać słowami Wielkiego Twórcy „Ody do młodości“:

„Pryskają nieczułe lody
I przesady światło cmiące.
Witaj Jutrzenko Swobody,
Zbawienia za tobą słońce!

Oto jeden z coraz liczniejszych przykładów budzenia się opinii polskiej z uśpienia:

Na posiedzeniu „sanacyjnej“ rady miejskiej w Kielcach, w dniu 28 listopada b. r. po przemówieniu radnego p. Kisterskiego, komendanta podokręgu „Związku Strzeleckiego“, który w bardzo ostrzych słowach potępił bezczelną napaść adwokatów żydów na mniejszość polską w Krakowie w dniu 23 listopada b. r. (pisaliśmy o tem w nrze 48 „H. P.“) olbrzymią większością głosów zapadła uchwała następującej treści:

Kielecka Rada miejska, po rozpatrzeniu incydentu wynikłego na walnym zgromadzeniu adwokatów okręgu Sądu Apelacyjnego w Krakowie w dniu 23 listopada 1935 r. pomiędzy niereprezentowaną większością, a chrześcijańską mniejszością, w skład której wchodził przedstawiciel palestry kieleckiej — a w ich liczbie dwaj radni i syndyk miejski — wyraża pełne uznanie dla stanowiska swych obywateli i adwokatów kieleckich oraz wyraża najwyższe oburzenie na nieodpuszczalną i bezprzykładną napaść, na jaką ważyła się niereprezentowana większość“.

WARSZAWA (PAT) W dniach 27 i 28 listopada w czasie targów w Opocznie, Odrzywole i Przysuchej, powiatu opoczyńskiego, członkowie Stronnictwa Narodowego usiłowali wywołać awantury antyżydowskie, podżegając miejscową ludność wioską do napaści na sklepy i stragany.

W Opocznie dzięki energicznej i zdecydowanej postawie policji nie doszło do żadnych awantur, natomiast w Odrzywole pobito paru żydów, a w Przysuchej zdemolowano kilkanaście straganów, rozkradając towary oraz poturbowano paru kupców żydów i wybito szyby w domostwach żydowskich.

WARSZAWA (—) W powodzi konfiskat prasowych, które w ostatnich tygodniach dotyczą szczególnie katolickie czasopisma, zdarzył się niepowszeczny wypadek.

Starosta grodzki w Inowrocławiu skonfiskował „Dziennik Kujawski“ za zamieszczenie artykułu Polskiej Katolickiej Agencji Prasowej p. t. „Konieczność reorganizacji aparatu szkolnego“. Sąd grodzki, do którego sprawa ta została przesłana z urzędu, nie podzielił stanowiska p. starosty i konfiskatę uchylił. Przytaczaemy decyzję sądu:

„Wniosek o zatwierdzenie zajęcia omawianego w postanowieniu czasopisma został oparty na zarzucie, iż w treści artykułu p. t. „Konieczność reorganizacji aparatu szkolnego“ od słów „radikalne ugrupowania“ do końca artykułu zachodzą znamiona występku z art. 127 i 170 k. k. w związku z § 20 ustawy prasowej. Po zaznajomieniu się z treścią tego artykułu doszedł Sąd Grodzki do przekonania, że znamiona tych występku w artykule tym nie zachodzą i z tego powodu odmówił zatwierdzenia zajęcia.

W dniu 29 ub. m. w godzinach rannych oddział policji, dążący do Odrzywole celem wzmocnienia obsady policyjnej i niedopuszczenia do powtórnych zajść, został na drodze Opoczno—Lwów przez podburzony do ekscesów tłum z pobliskich wsi atakowany. Mimo wezwania do rozejścia i oddania salwy ostrzegawczej w górę, tłum nacierał na posterunkowych policji państwowej, przy czym z tłumy padło kilkanaście strzałów. Policja zmuszona była użyć broni. Tłum rozbiegł się niezwłocznie, pozostawiając czterech zabitych i kilku rannych od strzałów policjantów i od strzałów, padłych z tylnych szeregów tłumy. Kilku głównych podżegaczy aresztowano.

Obecnie w powiecie opoczyńskim panuje spokój. Na miejsce wypadku przybyły władze prokuratorskie i bezpieczeństwa, przystępując do energicznego śledztwa.

Sąd Okręgowy w Krakowie
Wydział III Karny
Dnia 27 listopada 1935 r.
III Pr. 128/35.

Sąd Okręgowy w Krakowie, Wydział III Karny na posiedzeniu niejawnym w dniu dzisiejszym po wysłuchaniu wniosku Prokuratora Sądu Okręgowego w Krakowie wydał następujące

postanowienie:

I) Zatwierdza się po myśli § 489, 493 austr. proc. karn. zarządzoną i wykonaną przez Starostwo Grodzkie w Krakowie dnia 23 listopada 1935 r. do L. B. II 2/186/35 konfiskatę czasopisma pt.: „Haśło Podwawelskie“ Nr. 47 z dnia 24 listopada 1935 r. spowodu treści:

1) artykułu zamieszczonego na stronie 1 pt.: „Idziemy naprzód“ w ustępie od słów „Pierwszym naturalnym odruchem“ do słów „z tem skończyć“, albowiem treść tego ustępu zawiera znamiona występkę z art. 145 par. 1 k. k.

2) artykułu zamieszczonego na str. 1 pt. „Zakończenie procesu o zająciach w Grodnie“ w ustępie od słów „Na twarzach“ do słów „odżydzona Polska“, albowiem treść tego ustępu zawiera znamiona występkę z art. 154 par. 1 k. k.

II) Zakazuje się dalszego rozszerzania skonfiskowanego treści powyższych artykułów, a zakaz ten ma być ogłoszony w przepisanej formie w najbliższym numerze czasopisma „Haśło Podwawelskie“ i w dzienniku urzędowym.

III) Cały nakład skonfiskowanego druku ma być zniszczony.

Niebywały wypadek!

„Żydzi to kłamcy i pljawki krwiożercze.
Żaden naród chciwszy i mściwszy nie żył

dotąd pod słońcem, niż ten, który uważa
siebie za naród wyprany”. M. LUTER

Skutki rozwiązania 30 karteli

Nowela do ustawy kartelowej

W numerze 86 Dziennika Ustaw (z dnia 28 listopada br.) ukazał się dekret Prezydenta R. P. w sprawie zmiany ustawy o kartelach z 28 marca 1933 r. Nowela ta wywołała w kołach gospodarczych duże wrażenie, gdyż przyznaje ministrowi przemysłu i handlu szereg uprawnień wzmacniających ingerencję jego w skomplikowanej dotychczas sprawie karteli. Według starej ustawy, w razie gdy umowy, uchwały lub postanowienia karteli zagrażały dobru publicznemu — sprawa przeciwko nim skierowana była do sądu kartelowego, który mógł wydać orzeczenie o rozwiązaniu kartelu. Obecnie o rozwiązaniu kartelu będzie orzekał minister przemysłu i handlu.

Orzeczenie to stanie się prawomocne, jeżeli w ciągu 14 dni od jego doręczenia żaden z uczestników umowy, uchwały lub postanowienia, o którym mowa, nie wystąpi z wnioskiem do sądu kartelowego o uchylenie orzeczenia. Wniosek ten nie wstrzymuje jednak wykonania orzeczenia.

Orzeczenie ministra przemysłu i handlu posiada taką samą moc, jak orzeczenie sądu kartelowego, obowiązuje wszelkie władze, sądy powszechne i specjalne, sądy polubowne i rozjemcze.

W myśl nowego dekretu wszelkie umowy kartelowe, które były głośno ogłaszane ministrowi przemysłu i handlu. Jeżeli mimo dwukrotnego prawomocnego ukarania zgłoszenie nie nastąpiło, minister przemysłu i handlu może rozwiązać umowę bądź uchylić uchwałę lub postanowienie.

Jednocześnie

zaostrzone też zostały Kary w stosunku do Karteli,

które mimo rozwiązania lub zawieszenia umowy kartelowej wykonywały dalej tę umowę. Dotychczas przewidywano za to karę grzywny do pół miliona zł. Obecnie dodano jeszcze karę aresztu do lat 2. Jeżeli uczestnikiem jest osoba prawna karze aresztu podlegają jej reprezentanci.

Sąd kartelowy oddalając wniosek o uchylenie orzeczenia ministra przem. i handlu zasądzi od strony, która wystąpiła z wnioskiem opłatę sądową w kwocie nieprzewyższającą 20.000 zł, oraz koszty postępowania.

W sprawach karnych sąd kartelowy zasądza koszty na zasadach ogólnych oraz opłaty, jak w sądzie pierwszej instancji. — Wykonanie dekretu porucza się ministrowi przemysłu i handlu oraz ministrowi sprawiedliwości, każdemu we właściwym zakresie działania. Dekret ten wchodzi w życie z dniem 28 ub. m.

Rozwiązane Kartele

Minister przemysłu i handlu dr. R. Górecki skorzystał natychmiast z przyznanych mu uprawnień, bo w tym samym dniu, w którym nowela weszła w życie rozwiązał 30 karteli.

Tak więc zrobiono początek koniecznej operacji kartelowego polipa, który wyniszczył już nasz organizm gospodarczy do ostatecznych granic. Zrobiono zatem bezspornie — w stosunku do dotychczasowej ignorancji tej niesłychanie ważnej sprawy — bardzo wiele. Lecz, niestety, za-

bieg ten nie wywrze żadnego bezpośredniego efektu gospodarczego, prócz przekonania, że

Jednak zaczęło się coś robić.

Nie wywrze zaś — jak słusznie motywuje jedno z pism poznańskich — z przyczyn następujących:

W Polsce działało do dnia 28-go ub. m. 216 karteli krajowych i 108 karteli międzynarodowych. Z tej liczby rozwiązano 30 karteli krajowych. Znaczenie gospodarcze rozwiązanych karteli było minimalne. Wiele z pośród nich normowało tylko warunki sprzedaży, natomiast nie regulowało cen. Niektóre znów z pośród rozwiązanych karteli faktycznie już nie istniały, tyle że firma ich jeszcze widniała w rejestrze kartelowym; tutaj wskazujemy na umowę kartelową Stowarzyszenia Hurtowników Żelaza w Poznaniu, która w praktyce już wygasła. Wreszcie reszta zlikwidowanych karteli to „drobnoustroje” o minimalnym zasięgu, jak np. kartel 4-ch hurtowników chałwy na Wileńszczyźnie!

Oto są główne powody, dla których większej wagi do rozwiązania

wspomnianych 30 karteli nie przywiązujemy. Musimy bowiem pamiętać, że problem kartelowy w Polsce to przede wszystkim zagadnienie wielkich karteli. Dla unaocznienia ich znaczenia, przytaczamy tutaj ze świeżej publikacji Głównego Urzędu Statystycznego, dane, obrazujące jaki był w r. 1934 udział wielkich karteli w ogólnej wytwórczości przemysłowej, przeznaczonej na rynek wewnętrzny:

kopalnie węgla kam.	8,8 proc.
przędalnictwo bawełn.	6,8 „
hutnictwo żelazne	3,9 „
cukrownictwo	2,5 „
przędalnictwo chemiczne	2,4 „
papiernie	1,6 „
przemysł jutowy	1,1 „

Na wszystkie pozostałe kartele przypada zaledwie 7 proc. udziału w produkcji przemysłowej przeznaczonej na rynek krajowy. Natomiast na 7 wielkich karteli przypada 28 procent. Oto stosunek!

Oczywiście nie należy zapominać i o tych małych szczeniach kartelowych, ale główną nagonkę należy skierować na grubych odyńców.

„Ich cynizm w podbijaniu cen — pisze cytowany już dziennik — rzeczywiście nie zna granic! Jeszcze w tych dniach, w obliczu zapowiedzianej obniżki cen kartelowych, podskoczyły ceny bednarki o 15 proc., blachy ocynkowanej o 10 zł na tonnie,

a blach cynkowych o 40 zł na tonnie. Rzecz jasna, chodziło o zabezpieczenie się przed skutkami rządowej akcji obniżenia cen. Chodziło o zabezpieczenie sobie marży 10—15 procentowej, w ramach której można by przeprowadzić fikcyjną „obniżkę”, aby móc powiedzieć: „widzicie! obniżyliśmy ceny o tyle a tyle procent!” Znane szachrajstwa.

Stwierdzamy więc raz jeszcze: dokonany ostatnio zabieg jest, w stosunku do dotychczasowego braku jakiegokolwiek inicjatywy w tym kierunku, znacznym krokiem naprzód. Dla naszego złotwa gospodarczego jest to nawet wyczyn rekordowy! Godny oklasku! Lecz nam dziś nie czas mierzyć kroki na miarę złotwa i rozpylić się naiwnie nad lilipucim rekordem!

Nam trzeba dziś „siedmiomilowych butów”,

bo zostaliśmy daleko — daleko w tyle.

Przez kraj cały idzie „radosna” wieść: „rozwiązano 30 karteli!”

Spółceństwo polskie, obserwując ten krok nowego rządu, cieszy się, jak matka, której maleństwo zaczyna powoli raczkować!

Lecz powiedźcież sami — wy — entuzjaści, lilipucich rekordów, jaką realną korzyść odniesie wynędzniały polski chłop czy robotnik, gdy potanieje.... chałwa?

R. SŁAWCZAK.

Ich prawa do polskiego chleba

Niesłychany tupet żydowskiego pisma.

W jednym z ostatnich nrów warszawskiego organu żydowskiego „Hajnt”, pojawił się artykuł, w którym, między innymi, czytamy:

„Uczciwy publicysta polski musi mieć odwagę do powiedzenia młodzieży polskiej, że żydzi polscy są tak samo uprawnieni do mieszkania na ziemi polskiej (!) i do jadanja jej chleba, jak i Polacy rdzenni, bo żyją tu od setek lat, bo przyczynili się do wzrostu i rozkwitu ojczyzny (?) nie mniej, a może i daleko więcej (!) niż wielu ojców i dziadów tych, którzy zajęli się teraz wypędzaniem żydów”.

Podziwiać nam trzeba ten żydowski tupet! Ale, gdzie uczciwość?! — Autor szermuje tu pustymi i, gładkimi n. b., frazesami, obliczonemi jedynie na efekt o tyle zresztą wątpliwy, że nikt nie bierze go poważnie; nawet sami żydzi! Co za bezczelność! Zaiste, wszystko to, co dzisiaj oni robią, przechodzi miarę i człowieczą cierpliwość!

Oto garść faktów, które świadczą, w jaki to sposób żydzi w najcięższej dla narodu polskiego chwili, w wojnie bolszewickiej.... „przyczyniali się” właśnie do wzrostu i rozkwitu Polski. (Zdania niżej przytoczone zostały wyjęte z komunikatu polskiego Sztabu Generalnego).

„Stwierdzono w tym okręgu (pod Dubienką), że walczy po stronie bolszewickiej oddział ochotniczy żydowski z Włodawy”.

Komunikat z dnia 24 sierpnia: „Po zajęciu przez I dywizję Legionów w dniu 22 b. m. Białego Stoku, trwały w samem mieście jeszcze 20 godzin zaciekle walki uliczne z przybyłą na pomoc z Grodna 55 dywizją sowiecką i miejscową ludnością żydowską, która wydatnie zasilała szeregi bolszewickie”.

Zaś zmarły niedawno pro. Wacław Sobieski w swych „Dziejach Polski”

(tom III. str. 232-3) podaje między innymi:

„W czasie cofania się gen. Szeptycki trzykrotnie przysyłał do naczelnego dowództwa W. P. raporty o zdradzie oficerów - żydów, zaś pod Radzyminem bataljon wartowniczy, składający się z żydów przeszedł na stronę bolszewików... Wreszcie wśród zbiegłych ze Śląska Górnego, a następnie wydanych władzom polskim było: dezertersów 202, a w tem żydów 193 — uchylających się od poboru wojskowego 441, w tem żydów 398 — działających na szkodę państwa polskiego 328, w tem żydów 325!”

Tyle historia i fakty stwierdzone. Moglibyśmy je mnożyć bez końca. Ale wystarczy spojrzeć na ławy oskarżonych, na których zasiadają komuniści... żydzi! Zapytały się trzeba, czy to jest to ciche bohaterstwo, które nam dziś wypomina „Hajnt”?

Albo, czy ma nim być ta cała destrukcyjna, podziemna robota, która od wieków jest udziałem żydów!

I czegoż to jeszcze dowiemy się od nich i o nich! Może zechcą nam nie długo powiedzieć — a tak należy po zdaniach na wstępie przytoczonych sądzić — że chleb, jaki jadamy, jest ich chlebem, a prawa nasze do mieszkania we własnej ojczyźnie — są ich łaską!

A może przyczynili się do „rozkwiatu ojczyzny” tem, że wyzyskiwali naszego chłopca, deprawowali jego duszę, naszą inteligencję, — sztukę, literaturę przygłuszili cieniem żydowskiego chwastu, a naszą młodzież skazali na beznadziejną walkę o kawałek codziennego chleba, zamknawszy jej dostęp do urzędów, które dziś zajmują, do przedsiębiorstw i handlu? Zbytek łaski! Proszę! Poprowadzimy je sami!

Antoni Dar.

FUTRA

Srebrne lisy

A. JACHIMSKI
Kraków, Grodzka 14-16

110 lat istnienia

PIJECIE ZNAKOMITE PIWO OKOCIMSKIE

MARCOWE, EKSPORTOWE, PORTER ŚWIETOJANSKIE

Pierwsze polskie kasy bezprocentowe

Notuję z niezwykłą radością i zadowoleniem wiadomość o powstaniu w Polsce dwóch pierwszych bezprocentowych polskich kas pożyczkowych. Jedną z nich powstała w Warszawie, dzięki inicjatywie i zabiegom niezmordowanego działacza społeczne go ks. dr. prałata Marceliego Godlewskiego, proboszcza parafii Wszystkich Świętych w Warszawie, druga zaś zawiązana została w Zamościu.

Warszawska kasa bezprocentowa, istniejąca przy biurze parafjalnym kościoła Wszystkich Świętych, posiada już zarejestrowany statut, i jako instytucja publiczna, rozpoczęła już normalnie pracować. Posłuchajmy, co o niej pisze jej inicjator, założyciel i główny opiekun, ks. prałat Godlewski:

„Założenie tak kasy pożyczkowo-oszczędnościowej, jak i kasy bezprocentowej wywołała coraz większa bieda moich parafjan, wśród których przeważają robotnicy, drobni kupcy i rzemieślnicy. Słowa Chrystusa, wyrzeczone do Apostołów, proszących Zbawiciela nauczającego słuchaczy, aby rozpuścił rzesze, bo są głodne, były głównym bożcem do ich założenia: „Nie trzeba im iść, dajcie im wyjeść”, powiedział Chrystus.

Najprzód więc zorganizowałem Konferencję Panów i Towarzystwa Pań św. Wincentego do odwiedzania biednych. Gdy jednak zauważyliśmy, że głównym nieraz powodem biedy jest brak kredytu, najprzód założyłem kasę pożyczkowo-oszczędnościową, a gdy drobni kupcy korzystali z niej nie mogli, bo im nieraz mógł wystarczyć mniejszy kapitał, a na udział 50-cio złotych ich nie stać było, założyłem kasę bezprocentową, której tytuł, zalegalizowany (we wrześniu 1935 r.), brzmi: „Parafjalne Stowarzyszenie Dobroczynne pod nazwą Kasy Bezprocentowej”. Pożyczałem bez legalizacji w przeciągu kilku lat, a gdy przekonałem się, że może istnieć kasa zalegalizowana, bo wypłacalność dłużników nawet bez ścisłych zobowiązań była wzorowa, wystąpiłem do władz o jej zarejestrowanie.

Pożyczający na handel lub rzemiosło spłacał raty swemu opiekunowi, który co tydzień, jak przed pożyczką odwiedzał go i zanosił głonek chleba, tak obecnie już bez glonka chleba chodzi co tydzień do dłużnika, któremu służy radą i odbiera raty złote, które następnie pożyczamy innym.

Skąd czerpiemy fundusze?

Ofiarnych dzięki Bogu, mamy jeszcze. Od czasu do czasu wpływa jakaś ofiara, na którą czekają nasi biedni i jak dotychczas nie zabrakło nam na ten cel pieniędzy, lecz tylko brak nieraz ludzi do zajęcia się handlem lub rzemiosłem. Na ubranie lub mieszkanie nie pożyczamy.

Statut pozwala nam na przyjmowanie ofiar, nadto tworzy kapitał z wpisanego i składek; możemy też urządzać różne imprezy, nawet sam Statut wydrukowany może nam przynieść pewien dochód, ponieważ pobieramy za niego 1 złoty. Więc nie tu nasza bolączka.

Bolączką naszą najgłośniejszą — brak ludzi do pracy. Za mało mamy ludzi inteligentnych i rozporządzających czasem, którzyby nie tylko nie skąpili ofiar, lecz przede wszystkim służyli nam w Konferencji Panów i w Towarzystwie Pań św. Wincentego, którzyby chcieli pójść do tych biedaków, pocieszyć ich, podnieść na duchu, poradzić im, co powinni czynić, aby biedzie się nie dać, a wyjednawszy pożyczkę, żeby zechcieli w dalszym ciągu nimi opiekować, a w biurze Kasy Benprocentowej pracować

honorowo. Jeżeli tacy ludzie się znajdą, Kasa Bezprocentowa być będzie miała zapewniony”.

Tyle ks. dr. Godlewski o założonej przez siebie bezprocentowej kasie pożyczkowej w Warszawie.

Powstała przed miesiącem druga polska kasa bezprocentowa w Zamościu ma za zadanie nieść „pomoc drobnym kupcom i rzemieślnikom chrześcijańskim za pomocą bezprocentowych pożyczek dla celów produkcyjnych i handlowych” na terenie Zamościa. Mieści się ona w Centralnej Kasie Spółdzielczej w Zamościu.

Tak więc mamy już w Polsce dwie polskie instytucje kredytowe, idące z bezinteresowną pomocą finansową drobnym kupcom i rzemieślnikom polskim w ich ciężkiej walce o byt. Jest to zjawisko niezwykle radosne, które powinno w całym kraju znaleźć jak najwięcej naśladowców. Przecież w każdej miejscowości mamy bardzo wiele takich drobnych i słabych gospodarzo jednostek, przed którymi normalne instytucje kredytowe są zamknięte (!), a które właśnie, dzie-

ki minimalnej pomocy kredytu bezprocentowego, zdolne są o własnych siłach utrzymać się przy życiu i przez to samo stać się gospodarczo twórczymi.

Polskie kasy bezprocentowe mogą także, poza stroną ściśle gospodarczą, spełnić jeszcze jedną bardzo doniosłą w naszym życiu społecznym rolę mianowicie mogą wyrwać z dotychczasowego marazmu społecznego i z dotychczasowej bezideowości życiowej naszą inteligencję, której dadzą pewne zajęcie, poza jej normalną, zawodową pracą, zbliżą ją do mas i obudzą w niej szlachetną ambicję do bezinteresownej pracy społecznej, pracy twórczej i dającej każdemu moralne zadowolenie za poświęcanie się jej. A pracy tej nie będzie brak. Trzeba bowiem będzie zająć się odpowiedniemi zorganizowaniem i prowadzeniem kas; zapisywać członków, dostarczać kapitałów, zabiegać o te kapitały, obsadzać stanowiska we władzach kas, tak w zarządach, radach nadzorczych, komisjach rewizyjnych i pracować w innych organach, mających na celu najskuteczniejszą walkę z panującą biedą przez dawanie

pomysłów i środków tym, co zechcą w drobnym handlu i rzemiośle znaleźć warunki dla swego bytu.

Przykładem w tych pracach winni nam być żydzi. Mają oni dzisiaj, jak już to w poprzednim artykule zaznaczałem, przeszło 1200 bezprocentowych kas, które skupiają dokoła siebie tysiące działaczy społecznych, rozumiejących dobrze znaczenie i rolę tych kas w gospodarstwie życiu mas żydowskich.

Czyż będziemy gorsi od żydów? Czy wśród nas nie znajdują się tysiące osób dobrej woli, które oddadzą swój, choćby skromny grosz oraz swoją energię i doświadczenie na użytek rodaków cierpiących dziś nędzę? Wierzę głęboko i niezachwianie, że takich osób wśród polskiego społeczeństwa mamy dość wiele. Należy tylko zabrać się do czynu, rzucić projekt, a coś z niego zapewne wyniknie. (Organizacja taka istnieje. Jest nią Chrześc. Liga Pracy, która realizuje takie kasy). Uważam, że skoro około miliona żydów w naszym kraju, licząc z rodzinami, dzięki pomocy otrzymywanej z żydowskich kas bezprocentowych, może się utrzymać samodzielnie przy życiu, to zapewne i niejednemu milionowi Polaków takimże samym sposobem można będzie ułatwić egzystencję. A więc, Polacy, do czynu, wzory do naśladowania już mamy!

Janusz Michałowski
(„Dziennik Bydgoski“)

Bolszewizm zagłada dla wyznań chrześcijańskich, a filarem dla religii żydowskiej

ERFURT (Weltdienst) — Nasz specjalny sprawozdawca dla spraw rosyjskich „—ow” tak pisze o taktyce bolszewizmu w stosunku do wyznań religijnych:

Bezwzględnie i srogo postępuje bolszewizm w Sowdepji z wyznaniem religijnym chrześcijańskim. Chrześcijaństwo topi się w morzu zgrozy i krwi. „Bezbożnik” — centralny organ „Związku Wojujących Bezbożników” w Bolszewji, oraz wszystkich związków bezbożników na całym świecie, tak formuluje swe zadanie w nrze z 5 listopada 1930 r.: „Podpalimy wszystkie Kościoły świata i wszystkie więzienia rozbijemy. Naszą robotę antyreligijną, którą podminowaliśmy już wszystkie dzisiejsze zasady i poglądy świata, spotęgujemy do ostateczności i miliony robotników i rolników - chłopów zbierzemy pod sztandar wojującego bezbożnictwa. Już idą one naprzód pod łopocącymi sztandarami L e n i n a, schodzą się ze wszystkich krajów, ażeby udział wziąć w ostatnim szturmie na świat”.

W Sowdepji bezbożnicy cel ten tak jakoby już osiągnęli: z 44.000 duchownych Kościoła prawosławnego żyje dzisiaj niecałe 1200, zaledwie kilkaset wykonuje jeszcze swój urząd duszpasterski. Ponad 40.000 zostało zamordowanych lub zginęło z głodu albo zmarło w przymusowych obozach pracy — zaś nad tymi, którzy dzisiaj jeszcze żyją, ciągle wisi miecz Demoklesa w postaci deportacji, która równoznaczna jest z powolną śmiercią męczeńską.

Poleca się Sz. Klienteli
nowootwartą pracownię
i skład OBUWIA p. f.

„**NAZIEJA**”

w SOSNOWCU
przy ul. Modrzejskiej 30

„Hale Rozwoju”

Z 300 ewangelickich pastorów zaledwie 16 znajduje się dzisiaj na urzędzie, reszta zmarła śmiercią gwałtowną „z wyroku ludu” lub też znajduje się na wygnaniu albo utrzymuje się przy życiu żebrzącym chlebem, gdyż duchowieństwo chrześcijańskie w dzisiejszej Rosji uważa się niżej morderców i zbrodniarzy kryminalnych.

Z liczby 160 księży katolickich za czasów przedwojennych pozostało dzisiaj najwyżej 12. W 1934 r. było ich jeszcze około 40, atoli i tej garstce grozi stałe wygnanie na stepy Sybiru lub wyrok sądowy za „działalność kontrrewolucyjną”.

Tak wygąda w dzisiejszej Rosji zagadnienie religijne w stosunku do wyznań chrześcijańskich. — Jaki stosunek atoli panuje względem religii żydowskiej?

W całym świecie uważa się ogólnie, że i religia żydowska takimże samem ulega prześladowaniom, i tak samo jak wyznania chrześcijańskie cierpi i upada.... Jak więc jest w rzeczywistości pod tym względem w Sowdepji?

Służba informacyjna „Antikomintern” (Berlin N. W. 40, In den Zeiten 9a) publikuje w swoim wydaniu z 1 października 1935 r. odezwę, wydaną przez rabinów miasta Mińska pod datą 25 lutego 1930 r. do wszystkich żydów świata. W odezwie tej m. in. czytamy (dosłownie!):

„My nie możemy losów naszych oddzielić od losów całego narodu żydowskiego, wobec którego rząd ZSSR, jako jedyny rząd w świecie, udowodnił, iż jawnie i otwarcie występuje przeciwko antysemityzmowi, zwalczając go zdecydowanie i bezwzględnie”.

„Największe znaczenie światowe ma ten fakt, że głowa partii komunistycznej i rządu Sowietów, L e n i n, wydał dekret, według którego uznaje się antysemitów jako wrogów narodów. I w tym samym czasie, kiedy w Palestynie pod panowaniem Anglii możliwe są krwawe porachunki

między Arabami i żydami, kiedy w Rumunji, oraz w innych krajach możliwe są pogromy żydów i jawne podżegania antysemityczne — w tym samym czasie walczy cała opinia publiczna (w Rosji), nawet z pomocą sądownictwa przeciwko antysemityzmowi”.

„Dla przekonania religijnych nigdy nie prześladowano nas pod panowaniem Sowietów w Rosji”.

„Uważamy za nasz obowiązek, stwierdzić kategorycznie, że ani jednemu rabinowi w ZSSR nie groziła ani kara śmierci ani też jakakolwiek inna ciężka kara”.

„Za cały czas panowania Sowietów w Rosji ani jeden rabin nie został rozstrzelany”.

Odezwę tę podpisali: Menachem Gluskin, rabin miejski m. Mińska, rabin Owsej L. Cimbaliś, rabin Herz Masel, rabin Babriel Gabrijelow, rabin Oszer Kersztajn, rabin Mendel Jarcho.

Wcale interesującym w całej tej sprawie jest to, że odezwę tę wydał żyd - bolszewik Michael Szajzman w swojej broszurze „Krestowy pochod przeciw ZSSR” (Krzyżowy pochod przeciw ZSSR), a który akurat jest kierownikiem Komunistycznej Między narodówki Bezbożników...!!

Więc: kiedy żyd Szajzman z jednej strony (jako kierownik Międzynarodówki Bezbożników) z całych sił pracuje ku zagładzie religii chrześcijańskiej, udowadnia z drugiej strony — zapewne w celu usprawiedliwienia Sowdepji w niczem nie ucierpiała, nia się przed tajnym rządem wszechżydowskim — że religia żydowska w

W związku z tem stoi zapewne ten fakt, że kiedy w Sowietach znosi się i burzy kościoły chrześcijańskie lub obraca się je na kina, sale balowe lub nawet stajnie wojskowe, oszczędza się i opiekuje bóżnicami, a nawet buduje się w Moskwie dwie nowe synagogi, obliczona każda na 2.500 wiernych!!

Tyle korespondent spec. „Welt-

ŻYDOWSKI NARÓD JEST NIECNOTY PEŁNY, NIEUCZCIWY, NIEWIERNY, FAŁSZYWY, KRZYWOPRZYSIĘŻNY, KRADZIEŻNY, ZŁOŚLIWY, ZAJĄTRZONY, NIENAWISTNY, NIELUDZKI, MŚCIWY, BŁUŻNIERSKI, PLUGAWY, LICHWIARSKI i t. p.
Walenty Bekkius (Prof. Akademii Krakowskiej 1590)

dienstu" — A żydzi mają czelność twierdzić, że w Sowietach panuje całkowita tolerancja religijna! Jeśli o nich idzie to rzecz ma się tak istotnie: mają bowiem swoje bóżnice nie-naruszone i budują nawet nowe — mimo istnienia kierowanego przez

nich... bezbożnictwa! Nauka stąd prosta: dla nieżydów bezbożnictwo — dla żydów „bożnictwo“, spotęgowane, poparte milionami rządu bolszewickiego oraz współbraci w golusie. To jest jeden z celów polityki wszech-żydowskiej: Nieżydów pozabawić wszel

kich dobrodziejstw etyki i moralności, kultury i cywilizacji, ażeby uczynić z nich (według słów talmudu!) ....nieludzi, a bydlę tylko i zwierzęta dla służenia narodowi „wybranemu“...
Jotem

fji i prostytutce, wogóle w ciagnieciu zysku z grzechu i niemoralności ogromny udział żydów jest poprostu uderzający. Czyż w takich warunkach dziwić się można tak powszechnej reakcji społeczeństwa, otrząsających się ze zgubnej demagogii i zgnilizny moralnej? Żydzi nie starają się zupełnie wchodzić w przyczyny tej reakcji zdobyć się na szerszy odruch walki z główną przyczyną antysemityzmu, że skomunizowaniem i deprawacją moralną mas żydowskich.

Chcemy być dobrze zrozumiani. My bynajmniej nie pochwalamy karygodnych ekscesów przeciwydowskich i „uproszczonych“ sposobów walki z żydami, bez względu na to, że odbywają się one w Niemczech, Węgrzech, Austrii czy w Polsce.

Stwierdzamy jednak z całą stanowczością, że:

1) Zagadnienie żydowskie w związku z procesem dziejowym unaradawiania się państw i społeczeństw europejskich i przyrostem ludności wymaga rozwiązania w kierunku emigracji masowej żydów;

2) Do urealnienia tej emigracji masowej żydzi muszą się wyodrębnić wszędzie w osobne organizm prawne, wchodzące w specjalne umowy ze społeczeństwami „państwowotwórcami“ na podstawie samowystarczalności, zgodnie zresztą z istotą sjonizmu. Jest to jedyny sposób wyjścia z sytuacji bez nowych wstrząsów.

Adam Romer

Niech Loża mówi!...

PARYŻ (Wold-Service) — W Paryżu ukazały się na bulwarach, placach i ulicach odezwy - ulotki, których treść rzuca jaskrawe światło na prawdziwe znaczenie i faktyczną działalność loż masonów. Masoneria mówi ogólnie, że jest stowarzyszeniem humanitarno - charytatywnym, zupełnie apolitycznym, i nie wywiera żadnego wpływu czy nacisku na bieg spraw politycznych czy też gospodarczych w świecie.

Otóż jak brzmią nakazy loż masonów:

„Kiedy wolnomularz przyjęty został do Loży, składa przysięgę. Jeśli jest posłem, odpowiada przed wyborcami, ale również przed nami“. (Konwent, Orient de France 1929, strona 48).

„W lożie parlamentu zorganizowa-

liśmy prawdziwy syndykat wolnomularski“. (Konwent, Orient de France. 1888. str. 529 i 530).

„Członkowie parlamentu — wolnomularze, którzy są jakoby promieniami Zakonu, muszą podczas trwania swych mandatów o tem stale pamiętać“. (Konwent, Orient de France, sprawozdanie 1923, str. 365).

„Posłowie — wolnomularze muszą podczas trwania swych mandatów być zależnymi od Zakonu. Ich wielce ważnym obowiązkiem jest, aby nie zapomnieć nigdy zasad wolnomularskich, które umożliwiły im polityczną karierę, oraz składać sprawozdanie ze swej działalności poselskiej przed chatą wolnomularską“. (Konwent, Orient de France 1923, str. 365).

Czy nie znaczy to poprostu: Parla-

ment coprawda głosuje nad prawami i ustawami — przygotowuje je i przepisuje atoli masonerja...!?

„Masonerję powinni wszędzie odczuwać, ale nie wolno jej nigdzie odkryć“. (Konw. Or. de Fr. sprawozd. str. 362).

Czy i u nas nie odczuwamy, za bardzo już nawet, ręki jakiejś utajonej i „nieodkrytej“ dotąd potęgi we wszystkich naszych poczynaniach i wyczynach ku polepszeniu doli Polaka w Polsce?! Czy i u nas „nie istnieje“ zorganizowane wolnomularstwo?! Co wtenczas znaczą różne „Bnei Brithy“ i „Wschodnie Róże“ i cała falganga innych tego pokroju stowarzyszeń „humanitarno - charytatywnych“?

Jotem.

Antysemityzm międzynarodowy

P. Adam Romer pisze na łamach „Małego Dziennika“ na temat konieczności światowego rozwiązania kwestii żydowskiej co następuje:

Jesteśmy świadkami szerokiego rozlania się „fali antysemityzmu“ po Europie. Ma się wrażenie, że mamy do czynienia z powszechnym odruchem narodów przeciwko żydom, dążącym do wyeliminowania ich z życia społeczeństw europejskich. Odruch ten wiąże się najściślej z ogólnym nawrotem narodów do tradycyjnych pojęć religijnych, państwowych i społecznych. Poprostu żydzi są oskarżeni o przodowanie tym wszystkim kierunkom i doktrynom „postępowym“, w których zdrowy instynkt ludów uznał głównego winowajcę dzisiejszych bied ludzkości.

Zaczęło się od tego, że wśród przywódców rewolucji rosyjskiej znalazła się przerażająca ilość żydów, stanowiących tam element najokrutniejszy i najbardziej destrukcyjny. Rewolucja ta w rezultacie wyłaziła olbrzymi obszar rosyjski z gospodarki międzynarodowej, potęgując tem niezmierzony wywołany wojną spowodowaną przez nie nadprodukcję zamorską kryzys gospodarczy. Najazd bolszewicki na Polskę ujawnił komunistyczne sympatje ogromnej części żydostwa polskiego, szczególnie t. zw. „litwaków“. Wśród obrońców Polski natomiast udział żydów był minimalny. Po dzień dzisiejszy ponad 90 proc. „polskich“ komunistów — podobnie jak i w innych państwach Europy — jest żydami. Pełno żydów wszędzie w partjach skrajnych. Przywódcy socjalistyczni są — za wyjątkiem Anglii — wszędzie żydami. Oni radykalizują masę. Na Węgrzech przewrót Beli Kuhna dokonany został przez żydów. W Niemczech w pierwszych latach po wojnie żydzi byli kierownikami polityki Rzeszy, dyktatorami gospodarczymi, miarodajnymi filarami literatury, sztuki, życia społecznego. We Francji tak samo żydzi opanowali nie tylko partje skrajne; są oni tam przede wszystkim filarami międzynarodowej masonerii, kierowanej przez Wielki Wschód, deprawującej życie publiczne Francji, nadającej jej politykę tak często charakter „pacyfistyczny“, niezgodny z interesem narodowym, walczącej z Wiarą i wychowującej młodzież na „przyjaciół Sta-

wiskiego“. (Stawiski był żydem!) Czechosłowacja i Rumunia są po dzień dzisiejszy w ręku finansjery żydowskiej, mającej w swoim ręku przemysł i prasę i narzucającej tym państwom coraz ściślej zbliżenie z Sowietami. We Włoszech przed przewrót faszystowskim żyd Nathan był — burmistrzem Rzymu, wodzą-

cym prym w rugowaniu krzyżów ze szkół. W Hiszpanji w rewolucji wybitną rolę grali żydzi. W Austrii długoletnie rządy żydowskie wyniszczyły do szczytu mieszczaństwo wiedeńskie.

Pozatem we wszystkich międzynarodowych „afarach“ oszukańczych, w handlu żywym towarem, w pornogra-

Zażydzenie adwokatury O dobre imię palestry polskiej

Odbывая się obecnie walne zgromadzenia izb adwokackich. Zażydzenie palestry ujawnia się na tych zgromadzeniach z wielką siłą. Szczególnie w Krakowie adwokaci antysemitów, wobec beznadziejnej przewagi żydostwa, nie mogli się kusić o przeprowadzenie kandydatów do rady i pozostała im droga demonstracji. W czasie dyskusji nad sprawą wyborów uzupełniających zabierali głos adwokaci: Cybulski z Kiele, adw. Jan Tomasiński i adw. Pozowski, obaj z Krakowa. Wy powiedzieli się oni przeciw supremacji żydowskiej w adwokaturze krakowskiej. Następnie oświadczyli, że nie będą brali udziału w obradach wyzywając Polaków adwokatów do opuszczenia sali. Wezwania tego usłuchała poważna grupa, która wyszła ze sali nie biorąc udziału w dalszych obradach poczem żydzi i idący ręką w rękę z żydami Polacy dokonali wyborów.

Jak bardzo zażydzenie adwokatury obniża pozycję moralną palestry — świadczą o tem tak często notowane objawy przeróżnych wykroczeń żydowskich palestrantów.

Nieantyżydowski „IKC“ donosi ostatnio z Warszawy:

„Od dnia 20 b. m. sąd dyscyplinarny warszawskiej rady adwokackiej obradujący nad sensacyjną sprawą, która ze względu na dobro imienia palestry warszawskiej, trzymana jest w ścisłej tajemnicy. Chodzi tu mianowicie o sprawę ośmiu adwokatów warszawskich i siedmiu ich aplikantów, którzy powołani zostali przed

sąd dyscyplinarny warszawskiej rady adwokackiej za niedopuszczalne nadużycia.

Sprawa przedstawia się następująco: jeden ze znanych adwokatów warszawskich mec. M. zorganizował w swej kancelarii „biuro pośrednictwa“, które za opłatą podejmowało się dostarczania młodym prawnikom aplikantur adwokackich. W kontakcie z owym biurem mec. M. pozostawało 7 adwokatów, którzy wyznaczali odpowiednie ceny za przeprowadzenie transakcji. Taksa za przyjęcie aplikanta wynosiła przeciętnie 500 zł, czasami zaś dochodziła nawet do kilku tysięcy zł. „Biuro pośrednictwa“ pobierało z owych kwot umówiony zgóry procent. Reszta szła do kieszeni adwokata.

Pogłoski o tych nielegalnych, hańbiących dobre imię palestry, transakcjach krążyły już od dość dawna po Warszawie. Zainteresowała się nimi w końcu rada adwokacka, do której nadchodziły anonimy, oskarżające imiennie kilku adwokatów warszawskich. Wszczęte przez radę adwokacką dochodzenia doprowadziły właśnie do powołania ośmiu adwokatów i siedmiu aplikantów przed sąd dyscyplinarny warszawskiej rady adwokackiej. Oprócz nich odpowiadać będzie za nadużycia sekretarz mec. M., który był podobną „duszą“ całej afery. Dodać należy, że wszyscy oskarżeni aplikanci — w liczbie 7-miu — pochodzą z zamożnych rodzin żydowskich“.

ZAKŁAD STOLARSKI Kazimierz Deka

Sosnowiec, ulica Warszawska L. 6.

wykonuje wszelkie urządzenia stolarskie, jak sypialnie, jadalnie, kredensy kuchenne, posiada na składzie, wykonanie solidne, ceny konkurencyjne.

Wytwórnia Pończosznicza

MIŁOWICZANKA

” H. BOGDASZEWSKI

SOSNOWIEC, ul. Lwowska — Blok IV

Poleca swoje wyroby: Skarpety męskie oraz pończochy dziecięce, z najlepszych surowców

Zakład Krawiecki Józefa Skiby

Sosnowiec, ul. Będzińska 38 p. I. wykonuje szybko, gustownie i tanio wszelkie prace wchodzące w zakres krawiectwa.

Handlarze sumień ludzkich

Rola sztandlanów, zawodowo trudniących się przekupstwem

Głównym zajęciem rabinów jest, jak wiadomo komentowanie talmudu. Obok tego jednak, rabini zajmują się wieloma funkcjami nie związanymi ściśle z ich zawodem duchownym religij talmudycznej. Tak np. podczas wojny polsko - bolszewickiej pewien rabin był oskarżony o szpiegostwo na rzecz bolszewików. Ten sam rabin był jednocześnie sztandlanem. Jak wiadomo, sztandlan jest to osoba urzędowa, wydelegowana przez żydów a mająca za zadanie interwenjować u władz w chwili, gdy grozi wprowadzenie w życie ustawy niekorzystnej dla żydów.

Historycy żydowscy bardzo dokładnie wyświetlili rolę sztandlanów w dawnej Polsce. Sztandlani byli związani ściśle z Sejmami żydowskimi i swymi interwencjami wpływali często na obrady Sejmu Polskiego, jak o tem pisze p. Lewin w artykule p. t. „Udział żydów w wyborach sejmowych w dawnej Polsce”. (Miesięcznik żydowski. Rok II, zeszyt I Styczeń, 1932 str. 46—55).

„Do licznych osobliwości, jakie składają się na życie sejmowe w dawnej Polsce, należy też fakt, że na wy-

bór posłów, a poniekąd i pośrednio na obrady sejm, wpływali niekiedy — żydzi”. (str. 46).

Na czem polegała rola sztandlanów pisze nam p. Lewin na str. 57:

„Poza kwestją, kto brał pieniądze żydowskie w czasach wyborów do sejm w dawnej Polsce, należy do naszego tematu i odwrótne strona zagadnienia: kto te pieniądze dawał, a raczej: kto je do właściwych adresatów doprowadzał. Otóż to było zadaniem „sztadlanów”.

„Niepodobna mówić o stosunkach polsko - żydowskich w dawnej Rzplitej, a pominąć „sztandlanów”.

Takim sztadlanem był według p. Jużona rabbi Efraim Zelman Marguljes. P. Jużon w swym tygodniowym komentarzu do pięcioksięgi Mojżesza zatytułowanym „Z naszej starej skarbnicy” (Hajnt Nr. 270, 22 listopada 1935 r.) opowiada ku zbudowaniu swych czytelników następującą historję o rabbim Efraimie, na tle wiersza 16. Rozdziału 23. Księgi Rodzaju: „I wypłacił Abraham Efronowi czterysta szekli za pośrednictwem kupca”.

„Rabbi Efraim Zelman Marguljes

udał się pewnego razu ze sztadlanstwem do jednego z wyższych urzędników państwowych w Brodach. Urzędnik ów zwykł był przy każdej prośbie brać łapówkę, ale ponieważ nie pasowało mówić o tem otwarciu z rabinem, zrobił to w sposób delikatniejszy i oświadczył, że ponieważ winien jest pewnemu kupcowi w Brodach pewną sumę pieniędzy, dlatego prosi rabina, aby był tak grzeczny i wręczył kupcowi za niego należną sumę...

Wówczas wyjaśniło mi się — opowiadał potem rabbi Efraim Zelman — dlaczego to jest napisane u Abrahama: „i wypłacił Abraham Efronowi i t. d. za pośrednictwem kupca”. Co to znaczy „za pośrednictwem kupca”? Tylko to, że ponieważ Efronowi, jako naczelnikowi Chetyków, nie pasowało samemu brać pieniędzy, pieniądze zostały mu wręczone przez drugą osobę, „za pośrednictwem kupca”...

Jak widzimy, dzielny rabin nigdy nie tracił humoru i potrafił pogodzić funkcję duchownego żydowskiego z funkcją sztadlana, powołując się przy tem na autorytet Abrahama i Mojżesza.

Żydzi chcieli otruć biskupa przemyskiego

Ze sfer duchowieństwa otrzymujemy poniższą rewelacyjną wiadomość:

Gdy biskup przemyski **Fr. Ksawery Wierchlejski** został arcybiskupem lwowskim, wówczas wychowankowie „Małego Seminarjum” widywali często siedzącego w bramie pałacu arcybiskupiego człowieka podeszłego wiekiem, pałacego ustawicznie fajkę. Historję jego życia opowiedział wychowankom „Małego Seminarjum” ówczesny ich Rektor profesor Uniwersytetu Jana Kazimierza **ks. Kloss**. Dotychczas żyje jeszcze we Lwowie jeden z tych wychowanków, **ks. P.**, który znał owego człowieka i całą jego historję. Przedstawia się ona następująco:

Gdy arcybiskup metropolita lwow-

ski **Fr. Ksawery Wierchlejski** był jeszcze biskupem w Przemyślu, zwalczał służenie dziewcząt katolickich u żydów, a zwłaszcza „mamkowanie” w domach żydowskich. Na skutki tej działalności swojej niedługo czekał. Oto pewnego razu służący, niosący biskupowi na tacy śniadanie, jakoś dziwnie zachowywał się. Ręce mu drżały, coś nim wewnętrznie targało, jakaś walka w nim się toczyła... I nie doniósł tacy do stołu. Upuścił ją na ziemię. Sam zaś upadł biskupowi do nóg i wyznał, że

**PRZEKUPILI GO ŻYDZI,
BY BISKUPA OTRUĆ.**

Biskup Wierchlejski postąpił szlachetnie wobec swego niedoszłego zabójcy. Usunął go wprawdzie od do-

tychczasowego zajęcia, ale dał mu łaskawy chleb u siebie. Tego to niedoszłego zabójcę widywano siedzącego w bramie pałacu arcybiskupa Wierchlejskiego we Lwowie.

Z powyższego widzimy, że żydostwo u nas nigdy nie przebierało w środkach, byle dojść do celu. A dzisiaj, mimo starych dekretów papierkich, które zabraniały służenia w domach żydowskich, mimo tej deprawacji w jaką służba katolicka tam popada, nie ma dziś nikogo, kto by temu przeciwdziałał!

Szkoda, że **Ks. Arcybiskup Wierchlejski** już dzisiaj nie żyje!

Ks. W.

Ohydne tajemnice Nalewek

Jeden z naszych Czytelników z Warszawy nadsyła nam następujące uwagi:

Dwa fragmenty. Pracownia chrześcijańska w śródmieściu, zatrudniająca kilku, czy kilkunastu robotników. Oczywiście doroczna lustracja. Oczywiście wynajdywanie dziury w całym. Ba, nawet do tego stopnia, że w ubikacji, która notabene jest czystością wybielona zawsze — Pani inspektorka „coś brzydko pachnie”. I... zalecenie p. inspektorki — aby kupić jakieś środki dezynfekcyjne, któreby ładnie pachniały. Autentyczne.

A teraz Nalewki. Idę kiedyś do swe go konkurenta, wezwany przez Urząd Skarbowy jako rzeczoznawca.

Ohydna piwnica — nawet nie suteryna. Światła dziennego niema wcale. Powietrza też niema wcale. Wokół wieje zgnilizna. Podłogi brak, tylko jest ubita ziemia z gliną. Wolgość taka, że po dotknięciu ściany ręką —

ręka staje się mokra i brudna. Na kilkunastu metrach kwadratowych zbity, spocona, zmęczona masa ludzka. Czy zacierwienione od ciągłej pracy przy świetle elektrycznym. Wszyst-

ko razem ohydne, potworne. I to w dobie najpiękniej zorganizowanych inspekcji pracy, ochrony robotnika, ubezpieczalni, funduszy pracy i bezrobocia. A takich nor dziesiątki w każ-

dym domu na Nalewkach, Gęsiej, Dziekiej, Franciszkańskiej i tyłu, tyłu innych. Robotnicy pracują po 18, a nie 8 godzin na dobę.

Spotykam kiedyś Panią Inspektorkę mojego rejonu. Opowiadam pokrótce to wszystko. I pytam: gdzie inspekcja Pracy? Pan Inspektorka z pewnym rozżaleniem odpowiada mi, że brak kredytów na rozszerzenie działalności i na ogarnięcie innych zakładów pracy, wobec tego Inspektoraty starają się utrzymać na jak najwyższym poziomie fabryki już zarejestrowane.

Nie chodzi mi o moich „konkurentów” z piwnic, podziemi i suteryn. Chodzi mi narazie o człowieka, o tego szarego człowieka, o którym tak się teraz dużo mówi. O człowieka zatrudnionego w tych ohydnych lochach, wobec których np. cela więzienna jest luksusem.

Niech inspektoraty pracy porzucą na pewien czas swoje rejonory dotychczasowe. Robotnik w razie swej krzywdy i tak znajdzie do Inspektora drogę. Niech inspektorzy i podinspektorzy wszystkich rejonów z całej Warszawy zabiorą się na rok, dwa tylko do samych Nalewek. Niech przez ten czas doprowadzą stan tamtych warsztatów do cienia choćby takiego wyglądu, jak w śródmieściu — w przedsiębiorstwach, objętych dotychczasowymi kontrolami.

TUPET ŻYDOSTWA

W jednym z ost. nrów sjonistycznej lwowskiej „Chwili” pozwolił sobie p. Somerstein podsunąć Lidze Narodów tezę, by ta, podobnie jak w konflikcie włosko - abisyńskim zajęła odpowiedne stanowisko wobec żydów w Niemczech „nie stosując podwójnej miary wobec państw napadających”. „Żydzi niemieccy — pisze p. S. — zostali napadnięci (państwa żydowskiego w państwie niemieckim przecie dotychczas niema — przyp. aut.). Trzeba tylko chcieć widzieć prawdę i zająć wobec tej prawdy stanowisko odpowiadające kulturze świata i ludzkości”.

A więc memorjały, konferencje a w ostatecznym wyniku sankcje! Lecz jakie?

Szkoda, że „Chwila” w tupecie swoim je nie podyktowała! A może p. „ambasador” Sokołow uczynił to już w

Londynie o czem „Chwila” wstydlawie zamilcza?

Po szumnie zapowiedzianej przez żydostwo w 1931 r. klęsce Niemiec — i to równocześnie politycznej, społecznej i ekonomicznej, po płaszczeniu się ich w 1933 r. — po kilkakrotnem „uśmierceniu” kanclerza Hitlera w prasie, po bezskutecznych wszelkich szkalowaniach ich i zabiegach o interwencję moralną czy polityczną obcych państw, po usiłowaniach wciągnięcia Europy w zatargi zbrojne w ich interesie ma nastąpić „memento” z Genewy w obronie tych „niewinnych baranków o dwu sercach w jednym ciele”, których żaden naród już przyjąć niechce!

A może odnośna uchwała „sankcyj” Ligi ma być hasłem do mobilizacji p. „generała” Żabotyńskiego, dla jego „Trumpeldoru”, „kombatan-

tów żydowskich”, by ci z pieśnią „przejdiesz Wisłę — przejdiesz Wartę” szli na Berlin i Norymbergę... wychodząc z Polski?

Korczak

Ubikacja

ładna, 25 qm, bardzo korzystnie położona (parter) w centrum Katowic, nadająca się na zainstalowanie małej drukarni, introligatormi, biura rysun.-tech. i t. p. od 1-go stycznia 1936 r. do wydzierżawienia. — Uwzględnione będą tylko oferty Polaków-Chrześcijan, które należy skierować do Admin. „P. K. pod szyfrą „Koo-Ubikacja”.

MIODOSYTANIA KAZ. ROBACKIEGO

ZALOŻONA — W ROKU 1841 poleca wszelkie miody tak do picia iak i lecznicze, od najstarszych Kraków, Sławkowska 26

Zydzi doradzają nam... emigrację jako jedyne wyjście z obecnego trudnego położenia.

„Żydzi są naprawdę elementem szkodliwym i trzebaby ich z Polski usunąć — mówią niektórzy Polacy — ale gdzie mają się ci podziać?”

Na powyższe pytanie dają nam odpowiedź sami Żydzi.

W jednym z numerów żargonowego „Hajnta” pod tyt. „Wos ist der Ausweg” (Jakie jest wyjście) czytamy: „W Afryce żyje 143 milionów ludzi, a jest tam miejsca na 1500 milionów.

W Australji żyje 7 milionów ludzi, a według najostrożniejszych obliczeń może tam się pomieścić 300 milionów.

Stany Zjednoczone Ameryki Północnej zamieszkuje 125 milj. ludzi, a jest tam pomieszczenie na 480 milj.

W Kanadzie żyje 10 milionów zamiast 160 milionów.

W Brazylii jest miejsce dla 950 milionów ludzi, a jest tam 44 milionów.

W Argentynie mogłoby się wyżyć 168 milionów ludzi, a żyje tam dziś 12 milionów.

Europejczycy, wywiedrujcie z waszych przeludnionych krajów do Azji, Afryki i t. p.

Jest to jedyna droga, aby uniknąć nowej wojny światowej, do której świat jest pchany dzięki wzrostowi liczby bezrobotnych, którzy żyją w nędzy.

Czy nie jesteście o tem przekonani, że emigracja stanowi dla was jedyne wyjście?”

Czy to nie bezczelność ze strony Żydów, pasorzytować wśród innych narodów i polecać im jako jedyne wyjście emigrację do Azji, Afryki itp?

Prawdą jest, że Azja, Ameryka, a przede wszystkim Afryka i Australia są stosunkowo słabo jeszcze zaludnione i niewątpliwie mogłoby się tam

pomieścić wiele więcej ludzi, szczególnie przy odpowiednim ulepszeniu warunków bytu; w przyszłości może trzeba będzie o tem pomyśleć.

W obecnej chwili jednak, o ile chodzi o Polskę, sprawa jest zupełnie jasna. Mamy u nas około 4 milionów bezrobotnych i około 4 miliony Żydów, którzy muszą bezwzględnie ustąpić miejsca Polakom. Niech Żydzi wywiedrują dokąd tylko zechcą, do Azji, Afryki, Australji czy Ameryki, wszak tam, jak wynika z ich własnych obliczeń, jest jeszcze bardzo dużo miejsca, bo dla przeszło 3 miliardów ludzi.

Żydów musimy bezwzględnie usunąć z Polski, gdyż zabierają oni nie tylko chleb 4 milionom Polaków, ale ponadto Żydzi, kierując się talmudem, wywierają ogromnie szkodliwy wpływ na nasze życie społeczne.

J. WITKOWSKI

SOSNOWIEC, ORLA 10a

Uskutecznia wszelkie repara je odbior
ników radiowych i wzmacniaczy mega
fonowych, magnesowanie słuchawek
i głośników, budowa anten i inst. radj
CENY NISKIE

Błazeński wybryk żydowskiego pismaka

Prasa antyżydowska podaje:

Istnieje w Warszawie agencja prasowa niejakiego Krongolda, typowego żydowskiego geszefciarza dziennikarskiego.

Rozesłał on niedawno do pism komunikat, zatytułowany: „Wybijacie szyb, wspierani przez obcy przemysł” i brzmiały, jak następuje:

„W ostatnich czasach zdarzały się częste wypadki wybijania szyb. Szybby te były po części ubezpieczone. Jak jednak wskazują towarzystwa ubezpieczeń, w ostatnich czasach wypłata premij za wybite szyb dochodzi do 80 procent sumy ubezpieczenia. Procent ten niewątpliwie spadnie, bowiem coraz więcej kupców assekuruje swe szybby. Na wybijaniu szyb zarabia przede wszystkim przemysł czeski. Huty polskie szklane nie wyrabiają szyb t. zw. lustrzanych, czego najlepszym dowodem jest fakt, iż szybby w domu kwaterunkowym na Krak. Przedmieściu również sprowadzono z Czech. Jak nas informują, wybijacie szyb są popierani przez różne obce agentury. Wybijanie takie idzie na rękę obcemu przemysłowi.”

I śmiech, i politowanie, i oburzenie ogrania po przeczytaniu tego komunikatu. Na śmiech zasługuje styl, na politowanie poziom umysłowy autora, na oburzenie czelność żydowskiego pismaka, pozwalającego sobie na tego rodzaju wybryk. Żyda Krongolda ostrzegamy: cierpliwość społeczeństwa polskiego ma swoje granice.

Żydowskie dostawy dla wojska

Jedno z pism warszawskich zamieściło następującej treści notatkę:

„Organizacje rolnicze z terenu woj. wołyńskiego, jak również i poszczególni producenci rolni skarżą się, że teren ten jest specjalnie upośledzony, jeżeli chodzi o dostawę do wojska. Trudności te polegają głównie na tem, że wobec szeroko rozwiniętego na Wołyniu aparatu pośrednictwa, bezpośrednie dostawy rolników są całkowicie uniemożliwione. Rolnicy wskazują na fakty, że mimo istniejących na Wołyniu spółdzielni, mogących zaoferować odpowiedni artykuł zarówno po tańszej cenie, jak i w oznaczonym terminie, poszczególne garnizony utrzymują stosunki handlowe wyłącznie z prywatnymi handlarzami. Ten stan rzeczy odbija się bardzo ujemnie na konsumpcji artykułów rolnych na Wołyniu, jak i wogóle ciąży dotkliwie na sytuacji wsi wołyńskiej.”

O jakich to „prywatnych handlarzach” mówi cytowana przez nas notatka? Możemy odpowiedzieć na to zapytanie choćby na podstawie relacji z procesu, jaki toczył się przed sądem w Lublinie. O nadużycia przy przemiale zboża, dostarczonego przez szefostwo intendencji O. K. II. oskarżono dzierżawców młyna pod firmą „Młyn Zamojski” Józefa Rubinstein, Mordkę Lochfelda i Mojżesza Lambergę. Gdy po aresztowaniu wypuszczono ich na wolność za kaucję, Rubinstein uciekł do Palestyny.

Sąd skazał Lochfelda i Lambergę, każdego na 3 lata więzienia, zapłacenie grzywny po 2 tys. zł. i utratę praw obywatelskich na lat 5.

Tak to wyglądają stosunki handlowe z Żydami, których cytowane przez nas pismo wstydliwie nazywa „prywatnymi handlarzami”. W omawianej sprawie skarb państwa stracił 13 tys. złotych.

Żydzi opanowali eksport drobiu

Cała niemal Europa broni się przed zalewem żydowskim, a u nas niektórzy chrześcijanie wysługują się Żydom i pomagają im w opanowywaniu naszego życia gospodarczego.

W jednym z pism poznańskich znajdujemy p. t. „Postępujące zażydzenie eksportu” bardzo charakterystyczny artykuł p. Edmunda Michałowskiego, w którym czytamy między innymi:

„Polski Związek Eksporterów drobiu powstał w r. 1931 wyłącznie dzięki inicjatywie i współdziałaniu około 70 chrześcijańskich eksporterów drobiu — na ogólną liczbę przeszło 80 członków, czyli, że udział firm żydowskich w Związku i w eksporcie wynosił wówczas mniej, niż 20 procent.”

W dalszych wywodach swego artykułu zarzuca autor Polskiemu Związkowi Eksporterów drobiu stronniczość na niekorzyść chrześcijańskich eksporterów i nadmienia, że działalność Związku doprowadziła do tego,

że obecnie w Związku w większości znajdują się Żydzi, którzy w wywozie gęsi opanowali 60 procent, a w wywozie kur blisko 90 procent całego eksportu.

W wspomnianym artykule czytamy dalej:

„Przy zakładaniu Związku najśmielsze przewidywania nie mogły rokować eksporterom żydowskim tego zwycięstwa, którego dziś jesteśmy świadkami, a zasługę tego zwycięstwa i wyraźnego pokrzywdzenia eksporterów chrześcijańskich całkowicie przypisać należy właśnie wspomnianej stronniczości kierownictwa związkowego, wskutek której z 70 chrześcijańskich eksporterów z r. 1931 ostały się tylko rozbitki.”

Na zakończenie swego artykułu autor bije na alarm, aby przystąpiono do radykalnej zmiany stosunków w dziedzinie eksportu drobiarskiego.

Bardzo smutnym objawem w dzia-

łalności Związku Eksporterów drobiu jest to, że niektórzy chrześcijanie, należący do kierownictwa Związku, wysługują się Żydom i dopuścili do tego, że tak ważną placówkę gospodarczą zajęli Żydzi i że oni, a nie my, ciągną zyski z tego, co rolnik polski wyhoduje.

Tego rodzaju zaprzaństwo narodowe należy napiętnować z całą bezwzględnością.

SKONFISKOWANO

„Miłe” niespodzianki „Polskiego Radja”.

ZNÓW AUDYCJA W JĘZYKU HEBRAJSKIM.

Jedno z pism warszawskich w art. pt.: „Radjo prowokuje” donosi:

Zdarza się to nie poraz pierwszy... Ostatnio w ub. sobotę słuchacze „Polskiego Radja” mieli znów „miłą” niespodziankę. Przyjechał sobie do Warszawy dyrektor żydowskiego funduszu narodowego „Keren Hejseod” i „poczebował” palnąć przed mikrofonem „Radja Polskiego” mowę propagandową o Palestynie w języku hebrajskim, którą następnie na język polski tłumaczył niejaki p. Abraham Lewinsohn. A słuchać tego musieli przez całe pół godziny radjostłuchacze

polscy, pragnący po całotygodniowej pracy, w dżdżysty i zimny wieczór listopadowy, rozerwać się trochę przy odbiornikach. Nawet Poznańskiego i Pomorza nie oszczędzono...

Jesteśmy wielkimi zwolennikami propagandy na rzecz emigracji Żydów z Polski, i uważamy, że przyszedł polski rząd narodowy powinien z dyrektorem „Keren Hajesod” omówić bliżej szczegóły nieuniknionego wysiedlenia naszych „starozakonnych” do Palestyny i innych krajów zamorskich. Ale to nie powód, by „Radjo Polskie” zanudzało i prowokowało

swych słuchaczy audycjami w języku hebrajskim.

Tembardziej, że w audycjach tych usiłuje się robić propagandę, opartą na danych tendencyjnych i przekręconych. Tak np. dyrektor „Keren Hajesod” w odczycie podkreślał, że w ciągu 9 miesięcy ub. roku Żydzi palestyńscy wysłali do swych krewnych w Polsce około 6 milionów złotych, „zapomniał” natomiast powiedzieć, ile pieniędzy do Palestyny ci Żydzi wywieźli.

Koniec dostaw żydowskich w armji

Protestujące memorjały — do kosza!

Jedna z agencji donosi:

Ministerstwo spraw wojskowych wydało, jak wiadomo, polecenie intendentur, aby zapotrzebowanie wojska na zboże, siano i inne płody rolne pokrywały bezpośrednio u producentów lub też za pośrednictwem spółdzielni rolniczo - handlowych.

Postępowanie intendentur wojskowych w kwestji dostaw wywołało liczne protesty ze strony kupców zbożowych. Skargi indywidualnego kupiectwa zbożowego na utrudnienia przy staraniach o otrzymanie dostaw

wojskowych były przedmiotem narad Związku izb przemysłowo - handlowych.

Związek izb wystąpił do ministerstwa przemysłu i handlu z memorjałem, w którym stara się bronić interesów indywidualnego kupiectwa zbożowego i zabiega o interwencję, aby kupcy zbożowi nie byli zasadniczo eliminowani od dostaw wojskowych.

W skardze, przedłożonej ministerstwu przemysłu i handlu, Związek izb podnosi, że intendencje wojsko-

we z reguły proponują kupcom indywidualnym ceny niższe, aniżeli spółdzielniom, nawet wówczas, gdy spółdzielnie nie mogą podjąć się danej dostawy.

Doniesienie agencji należy uzupełnić stwierdzeniem powszechnie znanym — Żydzi, zarabiający dotąd na dostawach dla wojska bajeczne sumy. Wyeliminowanie ich przez armję witamy z radością!

Ųdpowiedź polskiego robotnika

na niesłychane wystąpienia „Panów Książąt, Hrabiów i Baronów z „Czasu“

„Oređownik“ zamieścił w jednym z est. nrów list robotnika z Łodzi, będący odpowiedzią na niesłychane ostre ataki konserwatywnego „Czasu“ na młodzież antysemicką w związku z ostatnimi zajściami przeciw żydom. List ten przytaczamy w całości:

„Gazety żydowskie i popierające żydów drukują na całych stronach artykuły poświęcone antyżydowskiemu wystąpieniom młodzieży polskiej na uniwersytetach. Z tego, co piszą żydzi w swoich gazetach, wydawanych w języku polskim, czytelnik polski może się tylko uśmieć, albo westchnąć z ubolewaniem, że żydzi mogą bezkarnie nadużywać naszego polskiego języka do znieważania narodu polskiego. Bo czyż nie jest zniewagą, wyrażoną narodowi polskiemu, jeśli jeden z drugim skryba żydowski wyraża swoje pejsate ubolewanie nad „przyszłością narodu i państwa polskiego“ z tego powodu, że studenci polscy nie chcą siedzieć w salach wykładowych polskich uniwersytetów obok jingetesów żydowskich i wytynkowanych, a prztem przeważnie niemytych żydów? — Niechby przynajmniej pisał swoje „kulturalne“ ubolewania żargonem, „zapożyczonym“ z mowy niemieckiej i alfabetem hebrajski, ściągniętym Persom czy Babilończykom! Byłby jeden ważny powód mniej do antysemityzmu.

Gorzej jest, gdy Polacy, opętani czy kupieni przez żydów, zaczynają wtórować im w tych „ubolewaniach“ i tak dalece się zapominają w służbie żydowskiej, że przestają liczyć się z najzwyczajszymi wymogami honoru i ambicji. Niestety są tacy Polacy, gotowi zawsze kupczyć honorem i sumieniem. Dawno już przylgnęło do nich bardzo ostre, ale sprawiedliwe określenie: „szmaty“. Rzucił je swego czasu polski minister i polski generał, do żywego oburzony i rozgoryczony wysługiwaniem się obcym, a prztem nieuczciwym kapitalistom na Górnym Śląsku przez niektórych Polaków.

Cóż powiedzieć ma Polak, gdy w gazecie, przedstawiającej się za polską a nawet katolicką, czyta złożeńia i obelgi, miotane na polską młodzież akademicką za to, że poważyła się zaproponować wyznaczenie oddzielnych miejsc dla żydów i żydówek w salach wykładowych i pracowniach uniwersyteckich? Cóż ma powiedzieć Polak, czytając ohydne wyzwiska, rzucane rzekomo „w imię zdrowia moralnego narodu polskiego“ na młodzież, pragnącą z nakazu zdrowego instynktu samozachowawczego, oddzielić się od elementu żydowskiego, o którym notorycznie wiadomo, że szerzy wśród obcego otoczenia najgorsze i najniebezpieczniejsze poglądy i że właśnie w tym celu wszelkimi szparami stara się do obcego otoczenia wcisnąć?

Więc jakże to, dostojni panowie hrabiowie, książęta, magnaci z „Czasu“? Uważacie może, że to, co robia i do czego dążą żydzi jest robotą dobrą dla Polski — nie jest szkodliwe?

Uważacie może, że jest to coś w rodzaju „szczepienia moralnego“, któremu bez żadnego oporu poddać się powinna młodzież polska?

Jeżeli tak, to wypada mi tylko życzyć, żebyście ze swoimi poglądami jak najrychlej zeszli z widowni życia polskiego i schowali się w komnatach waszych pałaców, tak jak pochowali się wasi kuzynowie w innych krajach.

Nie drażnijcie narodu waszym widokiem i waszemi niedoleżniami, sklerotycznymi poglądami! Nie prowokujcie, aby wam nikczemności nie zarzucano! I wara wam od naszej młodzieży. Zajmijcie się waszemi żydowskimi hipotekami, a precz weźcie ręce od spraw tej młodzieży, która jutro może własną pierś będzie musiała osłaniać Ojczyznę Niepodległą przed wrogiem, która skrwawić się może w obronie tej ziemi rodzinnej narodu polskiego, na której nie tak bardzo źle wam się powodzi!

Jeżeli młodzież polska nie chce na każdym kroku ocierać się o żydów, bojąc się o swoje zdrowie moralne, na którym wszak opiera się byt i przyszłość Polski, to obowiązkiem starszych jest uszanować taką jej wolę. Wtedy młodzież nie będzie się burzyć i nie będzie żadnych zajść.

Wielkim głosem wołacie, panowie książęta i hrabiowie, o srogie kary na młodzież, o złamanie jej „uporu“ i wyęczenie z niej „zachcianek“ antyżydowskich. Jesteście przeświadczeni, że młodzież oświeczona zaraz zacznie nadskakiwać żydom i po rękach całować koleżanki Sury, Gitle i „Grażynę“.

Pozwólcie sobie powiedzieć, że jesteście złymi doradcami tych, którym rzekomo sprzyjacie. Powinniście wiedzieć, że nie było jeszcze na świecie takiego Cezara ani takiego Napoleona, któryby wygrał wojnę z młodzieżą. A wielu było takich, którzy sromotnie ją przegrali.

Jesteście także złymi obrońcami żydów. Gdyby cadyk z Belza albo z Góry Kalwarji przeczytał te artykuły w waszym „Czasie“, w których znieważacie młodzież polską, rzuciłby na was najcięższą klątwę, bo zagrażacie bezpieczeństwu masy ludności żydowskiej!

Opamiętajcie się panowie Książęta, Hrabiowie i Baronowie i zejźcie z widowni. Aby naród polski nie uświadomił sobie, jak strasznie nisko upadliście! Bo, co tu dużo mówić: staliście się sprzymierzeńcami najgorszych z pośród ludności żydowskiej, sprzymierzeńcami bakcyliśmów rozkładu i demoralizacji, wypłutych z ghetta. Rozlazło się to przy waszej protekcji po polskim życiu gospodarczym, społecznym i literaturze polskiej i sztuce, wdiera się to do nauki polskiej, patrząc jakby najskuteczniej dobrać się do źródeł zdrowia moralnego i sił obronnych narodu polskiego.

Bacząc, aby nie spadło na was kiedyś ciężkie oskarżenie.

W. G.
robotnik z Łodzi.

ferencja Światowego Związku żydów polskich zagranicą, która zajmowała się różnymi sprawami, dotyczącymi swych członków.

Jednakże dwa punkty porządku dziennego muszą zwrócić baczną uwagę na tę instytucję i na jej działalność. M. in. uchwalono podjąć w Warszawie akcję mającą na celu „skłonić rząd polski do interwencji na sprawiedliwego i humanitarnego traktowania żydów polskich zagranicą“.

Rozgłoszenie takiej uchwały musi wywołać wielkie zastrzeżenia, albowiem z „finezyjnej“ redakcji tego ustępu wynikałoby, że rząd polski nie troszczy się o swych obywateli. Tymczasem wszyscy pamiętamy bardzo dobrze liczne fakty interwencji naszych placówek konsularnych i dyplomatycznych zagranicą, w obronie żydów obywateli polskich, za co nawet niedawno wybitni działacze żydowscy i rabini składali publiczne podziękowania rządowi polskiemu.

Trzeba stwierdzić, że nasze placówki zagraniczne zawsze interwenjują w obronie słusznych praw obywateli polskich, nie czekając na specjalne instrukcje z Warszawy. To też rozgłaszanie wiadomości, ujętych w sposób podobny jak do omawianych wypadków i wywołujących wrażenie wręcz odwrotne od rzeczywistości, musi być należycie napiętnowane.

Druga uchwała podjęta na tej konferencji wyraźnie wskazuje o jakich „obywateli“ polskich tu chodzi. Mianowicie postanowiono interwenjować w Lidze Narodów „na rzecz bezpaństwowych, b. obywateli polskich“. Teraz już wiemy o co chodzi. Mianowicie — według rozporządzenia Rady obrony państwa z 11 sierpnia 1920 r. — obywatelstwa tego pozostają pozbawieni ci, którzy uchylają się od spełnienia obowiązku wojskowego, wyjeżdżając zagranicę. Na tej podstawie wielu żydów, którzy wyjechali w r. 1920, a potem także i już w czasach pokojowych, zostało pozbawionych obywatelstwa polskiego.

Widzimy więc, że mamy tu do czynienia z instytucją broniącą dezertorów, nie więc dziwnego, że wszystkie jej komunikaty są preparowane w sposób mający na celu s z k a l o w a n i e n a s z e g o p a ń s t w a ! Dlaczego jednak ci dezterterzy, którzy nie mieli odwagi do służby w wojsku polskim, tak się afiszują zagranicą swą nazwą „Związku żydów polskich“?

Bez komentarzy!

KRONIKA

- 8 Niedziela: N. P. N. M. P.
- 9 Poniedziałek: Leokadji
- 10 Wtorek: N. M. P. L.
- 11 Środa: Damazego
- 12 Czwartek: Aleksandra
- 13 Piątek: Lucji
- 14 Przedniedziak: Spirydjona

NA SWIECIE

AMBASADOR SOWIECKI W BERLINIE SURYC złożył protest przeciwko wyświetlaniu filmu „Friesennot“, osnutego na tle sytuacji kolonistów niemieckich w Rosji.

WŁADZE LITEWSKIE wprowadziły egzamin z języka litewskiego dla wszystkich urzędników okręgu kłajpedzkiego.

ZBIÓRKA ŻŁOTA na skarb dała dotychczas w samym Turynie 168 kilo.

ORGANIZACJE HITLEROWSKIE przystąpiły do szkolenia swych członków w sporcie motocyklowym. Na obszarze Rzeszy istnieje obecnie 425 oddziałów motocyklowych.

POLICJA W MONACHJUM zamknęła szereg bibliotek publicznych i wypożyczalni książek należących do stowarzyszeń katolickich.

W WILKESBARRE (w Ameryce Północnej) zmarła najstarsza Polka tamtejsza, Agnieszka Dowgiałłowa, w 104 roku życia. W Ameryce mieszkała 47 lat. Pozostawiła 5 dzieci, 36 wnuków, 13 prawnuków i 3 praprawnuków.

BRATANEK PANUJĄCEGO

KSIĘCIA VON LICHTENSTEIN wyjechał do Afryki w zamiarze zaciągnięcia się do armii abisyńskiej.

SZTAŁ REICHSWEHRY wysłał do Japonji 25 najlepszych swoich lotników w charakterze „naukowym“.

W NIEMCZECH zarejestrowanych jest 56.480 żydów posiadających obywatelstwo polskie. (Ilu z nich ma podrobione dokumenty obywatelstwa?).

ZWIĄZEK SOKOŁÓW POLSKICH WE FRANCJI, BELGJI I HOLANDJI obejmuje 112 gniazd i jedno czy blisko 5.000 druchen idruchów.

WŁADZE NIEMIECKIE WYDAŁIŁY Z GRANIC RZESZY 16 emigrantów rosyjskich, m. in. znanego Bermonta-Awałowa.

ANGIELSKIE MINISTERSTWO WOJNY poleciło reorganizację 7 batalionów piechoty w okręgu londyńskim, na oddziały obrony przeciwlotniczej.

NAD POŁUDNIOWEMI WŁOCHAMI przeszły niezwykle silne burze straty. Zanotowano 37 wypadków, które, które spowodowały olbrzymie śmierci. Wszystkie rzeki wezbrały.

W CIEPŁYCH KRAJACH MOŻLIWE... W szkołach włoskich młodzież postanowiła, aby w ciągu zimy lokalne szkolne nie były opalane. Również urzędnicy uchwalili nie opalać biur.

PRUSACY BUDUJĄ KANAŁ mający połączyć jeziora mazurskie z portem królewieckim. Na kanale będzie 20 śluz o największym spadku wody w Europie.

Z WYDAWNICTW.

„Quo vadis, Polonia“

Wyszła z druku broszurka Zdzisława Szpora p. t.: „Quo vadis, Polonia“.

Jest to jasno a zwięźle przedstawiony, bogaty w oryginalne pomysły program wyprowadzenia Polski z kryzysu gospodarczego. — Autor twierdzi, że z kryzysem światowym łączy Polskę tylko światowość naszej waluty, opartej na złocie. Obrona bowiem kursu złotego, wobec braku złota powoduje, że pieniądza mamy wielokrotnie za mało w stosunku do naszych potrzeb. — Brak ten można usunąć tylko przez uwolnienie pieniądza od wpływów giełdy, natomiast ustalenie jego siły nabywczej w kraju, przy zrównoważeniu cen wszystkiego. Dopiero na tej podstawie Polska, która przez wysiłki utrzymania stałości waluty swojej, jako światowej, popadła w straszliwe bezrobocie, poowdujące roczne straty wartości dziesiątek miliardów, dojdzie do gospodarczego odrodzenia umożliwiającego równoważenie budżetu. — Handel światowy nie usunie bezrobocia, ponieważ wartość naszego wywozu będzie zawsze stanowiła maleńki ułamek własnej konsumpcji, którą wielokrotnie zwiększy i pochniesie do właściwej miary dopiero ogólna, gospodarcza poprawa.

Każdy wysiłek, zmierzający do zrównoważenia budżetu przy zachowaniu stałości waluty, prowadzić musi do dalszego zubożenia społeczeństwa!

Pozatem przedstawia autor inne projekty swoje, jak np. urządzenie handlu międzynarodowego, opartego na dewizach, nadzwyczajnie uproszczonego, nie kępowanego cłami ani kontyngentami, — projekt waluty narodowej, opartej na ziemi, — ustawy podatkowej — i omawia wiele innych, aktualnych spraw.

Projekty autora stanowią jedyny w swoim rodzaju wysiłek, zmierzający do dźwignięcia Polski z gospodarczego i moralnego upadku. Przekonywująca treść broszurki godna jest uwagi, jako podnosząca ducha w narodzie i wskazująca te postulaty, których spełnienia powinno się domagać całe społeczeństwo polskie. Dlatego „Quo vadis, Polonia“ powinno się znaleźć w domu każdego prawego obywatela. Skład główny: Drukarnia, Kraków, Stolarska 6, Tel. 110-18. Cena 1 egz. 60 gr, 10 egz. 5 50 gr, 50 egz. 25 zł, 100 egz. 45 zł. (st. d.)

Żyd chrzci się zawsze dla interesów!

Jeden z nieukończonych inżynierów we Lwowie I. F. wyznania mojżeszowego, chciał sobie los poprawić, przeto, by utrzymać się przy nauczaniu w zawodowych wiecz. szkołach do kształcących, przed kilku laty przyjął chrzest. Ale tylko sam! Żona i córka pozostały dalej żydówkami. Mieszkał przy ulicy Częstoczońskiej we Lwowie i każdego piątku wieczorem przechodnie śmiali się podziwiając zapalone świeczki szabasowe w mieszkaniu świeżo nawróconego „katolika“.

Ale i chrzest ten nie pomógł, bo go dziny jakie miał w tej szkole stracił, a gdy poszukiwaniu za inną posadą zawiodły, wówczas przeszedł spowrotem na judaizm. Później otruił się i po żydowsku przed kilku tygodniami we Lwowie pochowany został.

Fakt ten powinni dobrze zapamiętać sobie księża proboszczowie we Lwowie, którzy tak łatwo przypuszczają żydów do przyjęcia chrztu św. Czyż to nie jest profanacja Sakramentów św., gdy „taki“ po chrzcie św. przyjął wówczas i Komunię św.? (w)

Szkodliwa działalność światowego Związku żydów polskich zagranicą

Pod tym tytułem jedno z pism codziennych, które o antysemityzm posiadać nie można w żaden sposób, pisze:

„Wedle doniesień żydowskich instytucji prasowych, w Antwerpii odbyła się środkowo - europejska kon-

Zbrodnia Michała Kawki

(dokończenie)

— Kto tu? Czego pani tu chce? Jak pani tu weszła? — zapytał z dobrze udanym żdziwieniem.

Helenka poznała go natychmiast.

— Proszę pana co się tu ze mną działo? Dlaczego ja nie jestem w domu?

— Właśnie i ja zastanawiam się nad tem dlaczego pani nie jest u siebie w domu, lecz u mnie. Czy pani przyszła z jakimś interesem? — pytał iotr z tak poważną miną, że stojący za kotarą pau Rosenblum wybuchnął śmiechem.

Helenka, słysząc ten charakterystyczny śmiech, uprzytomniła sobie odrazu wszystko: Była tu cały dzień w towarzystwie tych wstrętnych żydów. Zrozumiała wszystko!.. Wszystkie przeczytane i zasłyszane, gdzieś, kiedyś tragedje uwiedzionych istot przeszły jej po głowie krwawą błyskawicą. Więc i ona podzieliła ich los?! Nieszczęsny los biednych dziewcząt z „Wierzbowianki“ i tylu, tylu innych żydowskich fabryk. Nagły krzyk rozpaczyny wydobył się z piersi dziewczyny. Niepomna na nic, skoczyła, jak błyskawica ku oknu. Przed oczyma widziała tylko czerwoną chmurę, na której jarzyły się oślepiającem blaskiem okrutne słowa: zgwałcona przez żyda!...

Zanim obecni zorientowali się, ciało dziewczęcia przewinęło się łukiem przez parapet okna....

W tejże chwili u drzwi gabinetu rozległ się mrozący krew w żyłach okrzyk. Pomiedzy osłupiałych żydów wpadł jak piorun z jasnego nieba... monter Kawka. Roztrącił ich jednym rozchyleniem ramion i prędzej niż myśl znalazł się u okna. Spojrzał nazewnątrz grubego muru i z ust jego wyrwał się przejmujący w swej nieopisannej grozie okrzyk: Jezu!! Zatoczył się, jak pijany na ścianę i byłby upadł, gdyby nie stojąca obok szafka. Uderzenie o ostry kant szafy przywróciło mu przytomność. I wtedy dojrzał pana Goldenwachsa z towarzyszami, którzy, ochłonawszy z pierwszego wrażenia, zabierali się właśnie do rejtarydy.

— Mordercy!! — rozległ się poraz trzeci okropny okrzyk! nieszczęśliwego ojca. W okrzyku tym brzmiała i rozpacz bezdenna i ból rozdartego serca i niepomahowana pra-żądza zemsty.

Uciekający żydzi zatrzymali się w miejscu jakby przyciężeni do podłogi tym niesamowitym okrzykiem. Lecz w tejże chwili monter Kawka już był przy nich. W ręku jego błysnął piorunem ciężki srebrny świecznik i wrył się z trzaskiem w czaszkę Goldenwachsa. Potworna twarz dyrektora wykrzywiła się w jakimś nieartykułowanym półokrzyku i pozbawiony czaski czerep runął na ziemię z łoskotem. W tej chwili padł strzał... To pan sekretarz Rosenblum rozpaczliwym ruchem dobył z tylnej kieszeni browninga i strzelił przed siebie na oślep. Kula musnęła krwawym pocałunkiem skroń Kawki i ugrzęzła w ścianie. Lecz ojciec - mściciel nie poczuł tego. Pędzej niż mgnienie oka dwa straszliwe ciosy położy obydwu żydów na ziemi.

Monter Kawka spojrział obłędnym wzrokiem na leżące przed sobą czerepy z krwawymi czaszkami i.... usunął się bezwładnie na podłogę.

Skąd się wziął nagle w gabinecie dyrektora Kawka? Dokładniejszych informacji nikt nie mógł udzielić, a sam oskarżony milczał jak grób. Nieszczęśliwa pani Anna zeznała w śledztwie, że mąż wyszedł przed południem z domu na spotkanie córki. Krążył widać przez czas dłuższy w pobliżu fabryki, aż zaniepokojny długą nieobecnością Helenki zdecydował się iść po nią do kancelarji. Dlaczego nie dostał się zaraz? Musiał prawdopodobnie natrafić na jakieś nieoczekiwane przeszkody. I spóźnił się. O 3 sekundy!...

Przy aresztowaniu nie stawiał żadnego oporu. Gdy pytano go dlaczego to uczynił — milczał. Nie pomogły żadne perswazje, ni prośby ni groźby wreszcie. Nic nie zdołało rozerwać zaciśniętych kurczowo sinych warg. Zdecydowano się oddać go do specjalnej celi pod dozór psychiatrów.

Nazajutrz wszystkie dzienniki spod znaku „jerychońskiej trąby“ donosiły w łokciowych artykułach:

STRASZLIWA ZBRODNIA ŻDZICZALEGO ANTYSEMITY.

Wczoraj, w godzinach popołudniowych, dokonano bestjałskiego morderstwa na osobach: dyrektora firmy „Lumen“ bł. p. Zygmunta Goldenwachsa, sekretarza jego Mieczysława Rosenbluma oraz znanego bankiera Apfelbauma. Morderstwa dokonał znany na bruku tutejszym aranżer pogromów żydowskich niejaki monter Kawka. Podłożem zbrodni była zemsta na dyr. Goldenwachsie za to, że... kochała się w nim już od dłuższego czasu córka Kawki. Wczoraj dziewczyna przyszła do kancelarji bł. p. G. nie mając właściwie żadnego interesu, — ot, poprostu dlatego, aby ujrzeć wybrańca swego serca, który, rzecz prosta, efektów dziewczęcia nie był świadom. Kawka, który już zdawna miał w podejrzeniu córkę podążył za jej ladem. Ledwie weszła do kancelarji wpadł za nią i porwawszy ciężki świecznik zamordował nim trzech Bogu ducha winnych ludzi. Przerażona widokiem rozbastwionego ojca córka rzuciła się z okna na ziemię ponosząc śmierć na miejscu.

Wypadek powyższy świadczy i t. d.

A na trumnę Helenki posypały się grudy zamarzłej ziemi.... Requiescat in pace....

....Przez nieprzebrane tłumy ludu robotniczego przeszedł, jak zgrzyt stali, ponury pomruk.

K O N I E C

Z teatru im. Słowackiego w Krakowie

Noc listopadowa

STANISŁAWA WYSPIAŃSKIEGO

„Noc listopadowa“! W jakżeż innych warunkach oglądaliśmy to wielkie dzieło Wyspiańskiego przed laty 27-miu, kiedy to wieszczę słowa Kory: „Kiedyś będziecie wolni“ przejmowały serca zrywającą się nagle,

jak ptak uśpiony, tęsknotą i rzewnem wzruszeniem.

Dziś — po 17 latach bytowania w Polsce Niepodległej — kiedy to owa, w snach wieszczonych wyteśniona Wolność stała się dla nas niejako chlebem powszednim, słowa te mają jedynie znaczenie drogiej pamiątki — symbolu. Niemniej jednak urok „Nocy listopadowej“ nie zmniejszył się wcale. P. dyr. Frycz, jako dekorator i p. St. Wysocka, jako reżyser — całym przeogromnym wysiłkiem swych

Gdy żydówka jest nauczycielką.

Jak donosi „Dziennik Bydgoski“ w gimnazjum koedukacyjnym w Busku — Zdroju nauczycielka-żydówka, ucząca języka niemieckiego, niedawno upominając jednego z uczniów egzaminowanych — wyraziła się o nim, że: „Stęka jak Chrystus na krzyżu“. Postępek ten wywołał zro-

zumiałe poruszenie w całym miasteczku.

Winowajczyni wyparła się przy przeprowadzeniu dochodzenia powyższej bluźnierczej aluzji. Fakt zatuszowano — dla miłej zgody. Sfery katolickie domagają się jednak usunięcia nauczycielki - żydówki z gimnazjum.

Szkoły bez nauki religji

TREMBOWŁA (—) Prasa notowała już parokrotnie, że w gimnazjum trembowelskiem młodzież chrześcijańska nie pobiera nauki religji od początku roku bieżącego, a tylko dzieci żydowskie mają wykłady swojej religji. Stan ten nie zmienił się dotąd ku żywemu ubolewaniu całego okolicznego społeczeństwa. I rodzice byliby niejednokrotnie podnieśli głos sprzeciwu, ale ich się ciągle uspokaja, że sprawa jest na dobrej drodze. A tylko trembowelska rada gminna, z tytułu lilnych świadczeń

materjalnych, jakie gmina łoży na utrzymanie gimnazjum miejscowego, wniosła zażalenie do Kuratorjum we Lwowie i do Ministerjum W. R. i O. P.

Nie jest to niestety wypadek osobniony.

Jasne i stanowcze stwierdzenie, że niższe instancje szkolne przeciwstawiają się konkordatowi i zaleceniom Ministerstwa oświaty, stawia nas wobec... zagadkowego zagadnienia.

(Hen)

Pan burnistrz popiera żydów

ŻYWIEC (—) Burmistrzem Żywca jest dawniejszy komisaryczny burmistrz p. Markowski. Działalność swoją burmistrz Markowski rozpoczął od tego, że wszystkie przybory kancelaryjne dla urzędników miejskich zakupił w żydowskiej firmie w Krakowie. Z tejże samej żydowskiej firmy nabył p. Markowski przybory szkolne dla szkół powszechnych, mimo, że w Żywcu znajdują się 4 szkoły polskie z przyborami szkolnymi.

Na tem nie kończy się jeszcze przy-

jażn p. Markowskiego z żydami. Do rzeźni miejskiej np. przyjął p. burmistrz weterynarza wychrztę. Kiedy zainteresowane czynniki polskie wystąpiły z żądaniem usunięcia żyda z tego stanowiska, p. Markowski oświadczył, że usunie go tylko wtedy, gdy znajdzie dlań inną posadę. Ciekawi jesteśmy, czy tak samo postąpiłby p. Markowski, gdyby chodziło o Polaka. Przykład ze zwolnieniem p. Wójcikiewicza mówi co innego.

Ukaranie żyda-geszeftciarza.

ZAWIERCIE (—) Wyrokiem sądu grodzkiego w Zawierciu został w dniu 27 ub. m. skazany niej. Jakób Szajtaiz Mrzygłoda (opodał Zawiercia) na karę 6 miesięcy więzienia i 20 zł opłat sądowych za to, że oddał do protestu weksel Marjanny Raczek i ściągnął od niej niesłusznie pewną kwotę pieniędzy. Według aktu oskarżenia, Marj. Raczek kupiła na raty

palto u Szajtana, któremu zapłaciła 70 zł a na pozostałe 60 zł wystawiła weksel 100 zł. Po jakimś czasie Raczek nie mogła spłacić reszty sumy, więc oddała żydowi palto nie rozszcząc sobie nic do zapłaconej kwoty jednak domagała się zwrotu weksla, którego żyd nie chciał oddać. W więzieniu żyd ostudził swe zamiary do robienia „geszeftów“.

Żyd sprzedawcą trujących zaprawek do wódki

CZESTOCHOWA (—) Sąd grodzki rozpatrywał sprawę Mordki Trepera właściciela restauracji przy ul. Katedralnej, który posiadał na składzie szkodliwe dla zdrowia zaprawki do wódki. Treper był kilkakrotnie upominany przez kontrolera sanitarne go mimo to nadal sprzedawał szkodliwe produkty. Sąd skazał go na 50

zł grzywny, zapłacenie kosztów sądowych oraz pokrycie kosztów badania laboratoryjnego zaprawek w sumie zł. 270. Nadto za prowokacyjne zachowanie się w sądzie i zarzucanie kłamstwa zeznającemu kontrolerowi sąd ukarał doraźnie żyda Trepera grzywną zł. 50.

Co grają w kinach?

Apollo: „Jaśnie Pan Szofer“ (Bodo).

Bagatela: Flip i Flap w komedji „Poco pracować“ i rewja: „Tylko się nie martwić“.

Stella: „Miody Las“.

Świt: „Manewry miłosne“ (T. Maniewiczówna L. Halama, Zabczyński)

Sztuka: „Orłow“ (Liana Haid, Iwan Petrowicz).

Uciecha: „Miłostki“ (Magda Schneider, Olga Czechowa i in.).

Wanda: „Anna Karenina“ (Greta Garbo).

TEATR IM. SŁOWACKIEGO

Wtorek: „Noc listopadowa“ (z St. Wysocką)

Środa: „Szesnastolatka“ (z St. Wysocką)

Czwartek: „Szesnastolatka“.

Piątek: „Szesnastolatka“.

bogatych uzdolnień stworzyli widowisko naprawdę wspaniałe.

Liczne niedogodności sceny krakowskiej, jak np. brak sceny obrotowej, płytkość (stwarzającą trudność w wydobyciu odpowiedniej perspektywy) i t. p. p. dyr. Frycz pokonał naprawdę zwycięsko. Również wiele trudności miał do pokonania cały niemal zespół aktorski: wszak role bohaterów „Nocy listopadowej“ są to raczej epizodyczne fragmenty ról, przerywane scenami zbiorowymi.

Jednakże zarówno sceny pojedyncze, jak i zbiorowe wypadły znakomicie. Nie sposób w krótkiej recenzji wymienić wszystkich wykonawców którzy przyczynili się do świe-

tności przedstawienia. Wspomnimy tylko kilka nazwisk — a więc: p. Wysocka, jako klasyczna Pallas Atene, p. Woźnik (Ks. Konstanty), p. Szubert (Makrot) p. Wacław Nowakowski (Chłopicki) p. Staszewski (Goszczyński) dwie wspaniałe Niki: p. Jędrzejowska i Bednarska, p. Jarosławska po długiej przerwie zachwycała wspaniałą kreacją Joanny Gruzińskiej, p. Matusiakówna jako Kora niezrównana.

Całość, wyciągnięta do najdrobniejszych szczegółów, sprawiła niezatarte wrażenie.

(b)